

Số: 45/CT-TTg

Hà Nội, ngày 13 tháng 12 năm 2017

CHỈ THỊ

Về một số nhiệm vụ, giải pháp cấp bách để khắc phục cảnh báo của Ủy ban Châu Âu về chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định

Năm 2008, Ủy ban Châu Âu (EC) ban hành Quy định 1005/2008 về chống khai thác bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định (khai thác IUU). Theo quy định này, các quốc gia xuất khẩu sản phẩm khai thác vào thị trường Châu Âu (EU) phải tuân thủ các quy định về khai thác IUU.

Việt Nam đã có nhiều nỗ lực triển khai thực hiện các quy định về khai thác IUU của EC như: Từng bước hoàn thiện thể chế pháp lý, tổ chức điều tra nguồn lợi hải sản để quy hoạch đội tàu cá, hoàn thiện hệ thống thông tin giám sát tàu cá, tăng cường lực lượng thực thi pháp luật trên biển. Tuy nhiên, hoạt động quản lý khai thác thủy sản của Việt Nam chưa đáp ứng được các yêu cầu của EC về việc thực hiện quy định khai thác IUU. Ngày 23 tháng 10 năm 2017, EC đã áp dụng biện pháp cảnh báo đối với sản phẩm thủy sản khai thác của Việt Nam xuất khẩu vào EU (Thẻ vàng). Mặc dù Thủ tướng Chính phủ đã chỉ đạo quyết liệt, Tổ công tác liên ngành giải quyết các vấn đề liên quan đến tàu cá, ngư dân Việt Nam bị nước ngoài bắt giữ, xử lý (gọi tắt là Tổ công tác liên ngành 689 TW) đã trực tiếp làm việc với một số tình trọng điểm nhưng tình trạng tàu cá Việt Nam vẫn vi phạm vùng biển các nước để khai thác hải sản trái phép.

Để triển khai các giải pháp cấp bách nhằm sớm tháo gỡ cảnh báo của EC về khai thác IUU, giữ uy tín thương hiệu thủy sản Việt Nam; Thủ tướng Chính phủ yêu cầu các Bộ trưởng, Thủ trưởng cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương ven biển thực hiện nghiêm các nội dung sau:

1. Tiếp tục triển khai thực hiện Công điện số 732/CĐ-TTg ngày 28 tháng 5 năm 2017 của Thủ tướng Chính phủ về việc ngăn chặn, giảm thiểu và chấm dứt tình trạng tàu cá và ngư dân Việt Nam vi phạm khai thác hải sản trái phép ở vùng biển nước ngoài.

2. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn:

- Xây dựng, trình ban hành và ban hành theo thẩm quyền các văn bản hướng dẫn thi hành Luật Thủy sản năm 2017; trình hoặc sửa ngay các quy định liên quan đến chống, đánh bắt bất hợp pháp trong thời gian chờ Luật Thủy sản 2017 có hiệu lực thi hành để đảm bảo đáp ứng yêu cầu của EC về khai thác IUU.

- Trình Chính phủ phê chuẩn việc gia nhập Hiệp định đàn cá di cư của Liên Hợp quốc, Hiệp định biện pháp các quốc gia có cảng của FAO; quy định về việc lắp đặt, quản lý và vận hành thiết bị đầu cuối của hệ thống giám sát tàu cá trên biển.

- Trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Dự án Hệ thống thông tin quản lý nghề cá trên biển giai đoạn II để giám sát các tàu cá khai thác hải sản trên các vùng biển, chống khai thác IUU; quy định các cảng chỉ định cho phép tàu nước ngoài cập cảng, chuyên tải hàng thủy sản.

- Chủ trì phối hợp với các bộ, ngành liên quan xây dựng kế hoạch và tổ chức các đoàn đàm phán, đối thoại với EC; bảo đảm cung cấp, tiếp nhận thông tin đầy đủ, kịp thời trong việc triển khai thực hiện các khuyến nghị của EC về khai thác IUU, trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt trong Quý IV năm 2017.

- Ban hành quy định về: (1) tạm ngừng việc đóng mới, nâng cấp tàu cá làm nghề lưới kéo và có chế độ kiểm soát đặc biệt đối với tàu lưới kéo; (2) cấm mua bán, vận chuyển một số đối tượng hải sản liên quan đến đánh bắt bất hợp pháp tại vùng biển các nước. (3) cần nghiên cứu để kiểm soát và quản lý chặt chẽ nghề lặn, đặc biệt là điều kiện hành nghề để đảm bảo an toàn lao động và liên quan đến khai thác các hải sản quý hiếm bị cấm khai thác.

- Ban hành kế hoạch tổng thể và chỉ đạo lực lượng kiểm ngư phối hợp với các lực lượng thực thi pháp luật trên biển tăng cường tuần tra, kiểm tra, kiểm soát và thanh tra hoạt động tàu cá khai thác hải sản trên biển và tại cảng cá theo quy định của EC (xử phạt ở mức cao nhất đối với hành vi khai thác IUU). Đảm bảo thanh tra tại cảng ít nhất 20% sản lượng lên bến đối với cá ngừ, 5% sản lượng lên bến đối sản phẩm khai thác khác; 10% sản lượng lên bến của tàu vận chuyển nước ngoài nhập thủy sản nguyên liệu vào Việt Nam.

- Công bố trữ lượng nguồn lợi hải sản và tổ chức lại đội tàu khai thác hải sản trên các vùng biển phù hợp với khả năng khai thác cho phép của nguồn lợi.

- Ngày 25 hàng tháng, công bố công khai danh sách tàu cá và chủ tàu vi phạm khai thác IUU, cập nhật danh sách tàu cá, chủ tàu và địa phương có tàu cá vi phạm đặc biệt sau thời điểm ngày 23 tháng 10 năm 2017 để báo cáo Thủ tướng Chính phủ.

- Tổ chức lại hoạt động chứng nhận, xác nhận nguyên liệu thủy sản khai thác đảm bảo tính chính xác và kiểm tra chéo thông tin.

- Chủ trì, hướng dẫn các địa phương triển khai, thu thập, cập nhật cơ sở dữ liệu nghề cá Việt Nam (VNFISHBASE) theo hướng tích hợp các thông tin về đăng ký tàu cá, giấy phép khai thác, nhật ký khai thác và sản lượng lên bến để quản lý nghề cá và truy xuất nguồn gốc sản phẩm khai thác.

- Chủ trì xây dựng và phối hợp với các bộ, ngành, địa phương, Hội, Hiệp hội ngành hàng tổ chức thực hiện chương trình truyền thông về khai thác IUU và kết quả khắc phục Thẻ vàng của Việt Nam một cách chủ động, tích cực.

- Chủ động phối hợp với Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu thủy sản Việt Nam (VASEP), Hội nghề cá Việt Nam và các tổ chức chính trị, chính trị xã hội trong quá trình triển khai thực hiện các khuyến nghị của EC về khai thác IUU.

- Tổ công tác 689 TW chủ động làm việc với Chủ tịch Ủy ban nhân dân một số tỉnh trọng điểm để xảy ra tình trạng tàu cá vi phạm vùng biển các nước để cảnh báo và đề xuất Thủ tướng Chính phủ chấn chỉnh kịp thời.

3. Bộ Quốc phòng:

- Bố trí lực lượng Biên phòng phối hợp với Thanh tra chuyên ngành thủy sản thường trực tại các cảng cá để tổ chức kiểm tra, kiểm soát tàu cá và thuyền viên ra vào cảng cá; cập nhật dữ liệu vào cơ sở dữ liệu VNFISHBASE.

- Chỉ đạo các lực lượng thực thi pháp luật trên biển tăng cường tuần tra, kiểm tra, kiểm soát và xử lý tàu cá khai thác IUU; tập trung tại các vùng biển giáp ranh, chông lán, có nhiều tàu cá hoạt động; ngăn chặn tàu cá Việt Nam vi phạm vùng biển nước ngoài và hỗ trợ ngư dân yên tâm bám biển khai thác hải sản.

- Ngày 20 hàng tháng gửi Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (qua Tổng cục Thủy sản) số liệu về tình hình xử lý vi phạm hành chính đối với tàu cá vi phạm pháp luật về thủy sản (trong đó có thông tin về xử lý tàu cá vi phạm khai thác IUU) để tổng hợp báo cáo theo quy định.

4. Bộ Công an:

Chỉ đạo công an các tỉnh tăng cường công tác phát hiện, xác minh, điều tra, xử lý nghiêm các tổ chức, cá nhân môi giới, tổ chức đưa tàu cá và ngư dân Việt Nam đi khai thác hải sản trái phép ở vùng biển nước ngoài, các hành vi lợi dụng tàu cá, khai thác hải sản để buôn lậu, tổ chức vượt biên trái phép và khởi tố vụ án hình sự theo quy định của Bộ luật Hình sự đối với các hành vi này.

5. Bộ Ngoại giao:

- Phối hợp với các bộ, ngành liên quan đẩy mạnh vận động ngoại giao, tác động với EU sớm gỡ bỏ biện pháp cảnh báo thẻ vàng đối với sản phẩm hải sản của Việt Nam xuất khẩu sang EU.

- Phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tăng cường đàm phán, ký kết các thỏa thuận hợp tác về phòng chống khai thác IUU với các quốc gia, vùng lãnh thổ và các quốc đảo khu vực Thái Bình Dương.

- Phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn cung cấp thông tin về những nỗ lực của Việt Nam trong việc phòng chống IUU trong các cuộc làm việc, tiếp xúc với lãnh đạo EU và tại các diễn đàn đa phương.

6. Bộ Công Thương:

- Chỉ đạo Thương vụ Việt Nam tại khu vực EU tăng cường tiếp xúc, trao đổi, làm việc với Tổng vụ các vấn đề về biển và thủy sản của EC (DG-MARE); chủ động theo dõi sát tình hình và thường xuyên, kịp thời báo cáo Bộ Công Thương về động thái của EC đối với tình hình Việt Nam triển khai các khuyến nghị, quy định của EC về khai thác IUU.

- Chủ động cung cấp thông tin cho Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, các bộ, ngành, địa phương và Hiệp Hội ngành hàng liên quan để phối hợp giải quyết hiệu quả vấn đề "thẻ vàng" mà EC đang áp dụng đối với Việt Nam.

7. Bộ Kế hoạch và Đầu tư: Chủ trì, thẩm định trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Dự án Hệ thống thông tin quản lý nghề cá trên biển giai đoạn II.

8. Bộ Tài chính: Bố trí kinh phí cho các bộ, ngành, địa phương liên quan để triển khai thực hiện các nội dung theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ tại Chỉ thị này; chủ trì phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và các bộ, ngành liên quan xử lý các trường hợp tàu nước ngoài vận chuyển nguyên liệu hải sản có nguồn gốc từ khai thác IUU cập cảng tại Việt Nam.

9. Bộ Thông tin và Truyền thông: Chỉ đạo Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam, Thông tấn xã Việt Nam và các cơ quan thông tấn, báo chí phối hợp với các bộ, ngành, địa phương, lực lượng chức năng đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật trên các phương tiện thông tin đại chúng, báo chí và hệ thống thông tin cơ sở về các quy định pháp luật liên quan đến khai thác IUU.

10. Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương ven biển:

Căn cứ Chỉ thị này chỉ đạo xây dựng kế hoạch chi tiết và tổ chức thực hiện các biện pháp khẩn cấp để khắc phục cảnh báo của EC về khai thác IUU, cụ thể như sau:

- Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, nhất là các tỉnh trọng điểm về tàu cá vi phạm vùng biển các nước trực tiếp, chỉ đạo quyết liệt, đồng bộ có hiệu quả các giải pháp để chấm dứt tình trạng tàu cá và ngư dân của Việt Nam khai thác bất hợp pháp tại các vùng biển nước ngoài trước ngày 30 tháng 6 năm 2018.

- Trước ngày 15 tháng 01 năm 2018, ban hành kế hoạch thanh tra, kiểm tra tổng thể về khai thác thủy sản trên biển và tại cảng của tỉnh năm 2018 theo mẫu quy định của EC và hướng dẫn của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (Mẫu được đăng tải trên trang thông tin điện tử của Tổng cục Thủy sản: www.tongcucthuysan.gov.vn).

- Thực hiện nghiêm đầy đủ các quy định về quản lý tàu thuyền và các biện pháp bảo tồn, bảo vệ nguồn lợi thủy sản.

- Tăng cường hoạt động tuần tra, kiểm tra, kiểm soát và thanh tra, xử lý nghiêm các hành vi vi phạm khai thác IUU theo quy định tại Nghị định xử phạt vi phạm hành chính về thủy sản và Bộ luật Hình sự. Xử lý ở mức cao nhất đối với chủ tàu, thuyền trưởng với hành vi đưa tàu cá đi khai thác trái phép ở vùng biển thuộc quốc gia hoặc vùng lãnh thổ khác, trong đó tước quyền sử dụng giấy phép khai thác thủy sản vĩnh viễn; xử lý hình sự đối với chủ tàu, thuyền trưởng tái phạm; các tổ chức, cá nhân môi giới đưa tàu cá và ngư dân đi khai thác hải sản bất hợp pháp ở nước ngoài.

- Bắt buộc chủ tàu cá khai thác xa bờ hoặc thuyền trưởng phải thực hiện ghi nhật ký khai thác, báo cáo khai thác, lắp đặt, vận hành thiết bị giám sát hành trình theo quy định, bắt thiết bị 24/24 giờ và kết nối với trạm bờ của chi cục thủy sản các tỉnh.

- Rà soát lại mô hình, tổ chức số lượng cán bộ quản lý cảng cá đảm bảo gọn nhẹ, hiệu quả đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ mới, bố trí lực lượng Thanh tra chuyên ngành thủy sản, Biên phòng thường trực tại các cảng cá để tổ chức kiểm tra, kiểm soát tàu cá ra vào cảng; thu nhật ký khai thác, báo cáo khai thác thủy sản; xác nhận, chứng nhận nguồn gốc nguyên liệu thủy sản khai thác và nguyên liệu thủy sản khai thác nhập khẩu vào Việt Nam.

- Triển khai hệ thống cơ sở dữ liệu nghề cá theo hướng tích hợp các thông tin về tàu thuyền, hoạt động khai thác, lao động, sản lượng lên bến, đăng ký, cấp phép tàu cá tại địa phương.

- Xây dựng kế hoạch, tổ chức thực hiện các hoạt động truyền thông, tuyên truyền chủ động tích cực về Luật Thủy sản 2017 và khai thác IUU trên báo, đài và hệ thống thông tin cơ sở tại địa phương.

- Tổ chức tập huấn nhằm nâng cao năng lực tuân thủ pháp luật của chủ tàu, ngư dân, thuyền trưởng, chủ cơ sở dịch vụ hậu cần khai thác thủy sản.

- Ngày 20 hàng tháng, báo cáo Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (qua Tổng cục Thủy sản) danh sách các trường hợp vi phạm khai thác IUU theo mẫu được đăng tải trên trang thông tin điện tử của Tổng cục Thủy sản (www.tongcucthuysan.gov.vn); đồng thời công bố danh sách này trên các phương tiện thông tin đại chúng của địa phương.

- Bố trí đủ kinh phí và nguồn lực để triển khai hiệu quả các hoạt động nêu trên.

11. Các bộ, ngành liên quan và địa phương tổ chức triển khai thực hiện nghiêm túc Chỉ thị này. Báo cáo kết quả về Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn vào ngày 20 hàng tháng để tổng hợp, báo cáo Thủ tướng Chính phủ.

12. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn có trách nhiệm kiểm tra, đôn đốc, theo dõi, tổng hợp và báo cáo Thủ tướng Chính phủ kết quả thực hiện Chỉ thị./.

Nơi nhận:

- Ban Bí thư Trung ương Đảng;
- Thủ tướng, các Phó Thủ tướng Chính phủ;
- Các bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ;
- HĐND, UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương ven biển;
- Văn phòng Trung ương và các Ban của Đảng;
- Văn phòng Chủ tịch nước;
- Hội đồng dân tộc và các Ủy ban của Quốc hội;
- Văn phòng Quốc hội;
- Ủy ban trung ương Mặt trận tổ quốc Việt Nam;
- Cơ quan trung ương của các đoàn thể;
- Hiệp hội chế biến xuất khẩu thủy sản (VASEP);
- Hội Nghề cá Việt Nam;
- VPCP: BTCN, các PCN, Trợ lý TTg, các Vụ: NC, QHQT, QHĐP;
- Lưu: VT, NN (2b).KN 198

**KT. THỦ TƯỚNG
PHÓ THỦ TƯỚNG**

Trịnh Đình Dũng